

לציבור הקוראים שלום רב,

בגיליון שלושה מאמרים נוספים. המאמר הבא נכתב בידי אירנה בלכר ומיכאל בלכר. כותרתו "צמחי בר במטעי התמרים בנווה עין גדי – מינים בעלי ערך לשימור: גודל האוכלוסיות, דפוסי תפוצה ודרכי הפצה". המאמר מציג היבט חשוב בממשק חקלאות-סביבה בכלל ובאזורים מדבריים בפרט. המאמר השלישי בגיליון הוא של ירון פינצי ואינה ריבקינ, "The erosional crater (makhtesh): A rare but diverse phenomenon", ובו נסקר נושא מכתשי הסחיפה בארץ ובעולם. חן פרימן הוא מחברו של המאמר הרביעי והאחרון בגיליון. המאמר "פרויקט הקמת גן אקולוגי לחינוך סביבתי באמצעות כלים מוחשיים חווייתיים", מתאר מקרה בוחן של שילוב תכניות סביבתיות במערכת החינוך בארץ.

אנו מקווים כי תפיקו תועלת והנאה מקריאת המאמרים בגיליון.

אילן סטוי

בשם מערכת כתב העת

כתב העת **מחקרי הנגב, ים המלח והערבה** חותם שלוש שנים של פעילות במתכונתו החדשה. בשלוש שנים אלו פורסמו שנים עשר גיליונות, שכללו מאמרים במגוון תחומים כגון חינוך, היסטוריה, אקולוגיה, חקלאות, סביבה, הידרולוגיה, גיאולוגיה, מדיניות ציבורית ועוד. אנו פונים לציבור הקוראים להגיש לכתב העת מאמרים בתחומים אלה ובתחומים רלוונטיים אחרים.

את הגיליון הנוכחי, שהוא האחרון לשנת 2016, פותח מאמרה של מרג'ורי סטרומ (ג'יג'י) ז"ל, עובדת מרכז מדע ים המלח והערבה, שהלכה לעולמה לפני כשנה. נושא המאמר הוא העסקה של עובדים תאילנדים בחקלאות בקיבוצים ובמושבים בערבה: "The Thai Revolution: The changes in agriculture in the kibbutzim and moshavim of the Arava in the 1990s". לנושא זה יש השלכות כלכליות וחברתיות ניכרות על ענפי החקלאות הן בערבה והן בשאר חלקי הארץ. המאמר פורסם לראשונה כפרק בספר שעסק בתמורות שחלו בתנועה הקיבוצית במלאת מאה שנים להיווסדה, "Hundred years of kibbutz life: A century of crises and reinvention"¹.

ג'יג'י עלתה לארץ מניו ג'רזי שבארצות הברית בשנת 1987 כחברה בגרעין של התנועה הרפורמית. עם הגעתה ארצה היא התיישבה בקיבוץ לוטן ושם עבדה כרפתנית ולאחר מכן כגזברית. כעשור לאחר מכן, בשנת 1997, הגיעה לקיבוץ סמר וגם שם החלה לעבוד ברפת ועברה לעיסוק בתמחירנות ובריכוז המשק. ג'יג'י מילאה תפקידים שונים במרכז מדע ים המלח והערבה ובארגון הכלכלי האזורי של חבל אילות (ערדו"ם). בתפקידה האחרון שימשה ג'יג'י כמנהלת מו"פ ערבה דרומית. במסגרת זו עמלה על חיזוק המחקר היישומי הקשור לענפים החקלאיים העיקריים באזור, כולל מטעי התמרים וגידולי שדה, ובד בבד בחנה ללא לאות כיווני מחקר חדשים, העשויים לסייע בפיתוח מקורות הכנסה חקלאיים נוספים באזור.